

MACRO 2022

REPUBLICA MOLDOVA: FORTIFICAREA REZILIENȚEI

INTERNE ÎN CADRUL UNUI MEDIU GLOBAL ÎN

TRANSFORMARE

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ ANUALĂ, EDIȚIA A X-A
CONCEPTUL CONFERINȚEI

Data: 23-24 februarie, 2022

Locație: online (Zoom)

Eveniment organizat în parteneriat de către: Guvernul Republicii Moldova, Centrul Analitic Independent Expert-Grup și Fundația „Friedrich-Ebert”, cu suportul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în Republica Moldova

MACRO: Ce presupune?

“MACRO” este acronimul în engleză pentru “Moldova: Assessing Country Risks and Opportunities.” Conferința MACRO a fost concepută ca un eveniment anual care reunește experți și analiști de politici interni și internaționali, având drept scop de a discuta și promova idei inovatoare pentru a sprijini Republica Moldova pe calea dezvoltării și modernizării economice și sociale. Conferința reprezintă o platformă intelectuală de nivel înalt pentru a discuta factorii și tendințele globale care pot influența modul în care Republica Moldova poate fi transformată într-o destinație atractivă pentru investiții și într-un hub pentru idei noi și tehnologii avansate.

Context

În urma alegerilor prezidențiale din 2020 și alegerilor parlamentare din 2021, Republica Moldova a trecut printr-o transformare politică majoră, care a rezultat într-un nou guvern susținut de un mandat popular fără precedent, precum și de sprijinul partenerilor de dezvoltare pentru reformele cuprinzătoare, agenda pro-europeană și poziția fermă în ceea ce privește combaterea corupției. Valorificarea oportunităților situației politice a fost subminată de o serie de șocuri negative, în principal, agravarea crizei pandemice, criza energetică și inflația importată. Pe lângă aceste șocuri exogene, noul Guvern se confruntă cu o serie de constrângeri endogene legate de capacitatea slabă a administrației publice, inclusiv inerția sistemică și chiar rezistența la reforme, cuplată cu lipsa resurselor umane de înaltă calificare.

În timp ce managementul crizelor și restabilirea statului de drept sunt esențiale pentru menținerea stabilității sociale și economice, există și o așteptare legitimă a societății moldovenești că țara are nevoie de o viziune holistică de dezvoltare care să răspundă nevoilor zilnice ale oamenilor, sporindu-le bunăstarea pe termen scurt și mediu, de asemenea, încurajându-i să se simtă parte din calea de transformare spre care pornește țara. Pentru a răspunde acestei așteptări, Guvernul a inițiat un proces cuprinzător de planificare strategică de revizuire, actualizare și eficientizare a Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030”. Se așteaptă ca noua Strategie să încorporeze într-o manieră coerentă și programatică prioritățile strategice ale țării menite să aducă schimbări sistemice durabile. Desigur, acest proces trebuie să fie încorporat în contextul economic, social și de securitate actual la nivel mondial.

Scop

Conferința internațională MACRO 2022 își propune să pună în discuție tendințele globale care vor modela viitorul mediu global și să reflecteze care va fi impactul acestora asupra unui nou model de creștere economică pentru Republica Moldova. Împreună cu factorii de decizie și experți naționali și internaționali vor fi analizate prioritățile de dezvoltare ale țării, care pot asigura o creștere economică durabilă. Conferința va reprezenta și o platformă de dezbateră a viziunii propuse de Guvern cu privire la investițiile și reformele viitoare.

Obiective

Evenimentul are 3 obiective-cheie:

1. Discutarea tendințelor economice și sociale la nivel global, regional și intern și definirea implicațiilor acestora pentru Republica Moldova, inclusiv a riscurilor și oportunităților.
2. Punerea în discuție a viziunii și priorităților de dezvoltare ale Republicii Moldova pentru următorul deceniu, în baza Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030”.
3. Sporirea gradului de conștientizare în rândul actorilor naționali și internaționali cu privire la prioritățile de dezvoltare și generarea unui cadru favorabil pentru alinierea priorităților de investiții private, publice și ale donatorilor.

Audiența-țintă

- Reprezentanți ai sectorului privat din Republica Moldova și străinătate;
- Parteneri sociali: sindicate, patronate;
- ONG-urile și mediul academic din Moldova;
- Mass-media;
- Comunitatea donatorilor/ambasadele/IFI;
- Experți străini și mediul academic internațional.

Agenda

23 februarie, 2022

14:30-15:00 **Înregistrare. Lansare eveniment pe zoom.us.**

15:00-15:15 **Discursul inaugural al Președintei Republicii Moldova**

15:15-16:45 **Panel 1. Republica Moldova: o analiză la 360 de grade. Analiza tendințelor globale și regionale și a implicațiilor interne ale acestora**

Natalia Gavrița, Prim-ministra Republicii Moldova

Oliver Varhelyi, Comisar european pentru vecinătate și extindere

Ricardo Hausmann, Profesor Rafik Hariri de Economie și Politică Internațională, Școala Kennedy a Universității Harvard, Director al Centrului Internațional de Dezvoltare Harvard

Cass R. Sunstein, Profesor la Universitatea Harvard, fondator și director al Programului de Economie Comportamentală și Politici Publice la Facultatea de Drept a Universității Harvard, Cercetător în Drept, fost administrator al Biroului de Informații și Afaceri de Reglementare al Casei Albe în Administrația Obama

Moderator: *Valeriu Prohnițchi, Director de program, Expert-Grup*

Întrebări-cheie:

- Care este starea țării, inclusiv provocările și prognozele-cheie?
- Care sunt principalele tendințe și prognoze economice și sociale la nivel global? În ce mod acestea afectează Republica Moldova?
- Care ar fi strategiile de adaptare la principalele provocări și exploatare a oportunităților derivate din tendințele globale?
- Subiecte-cheie pentru discuție: inflația globală, securitatea energetică, atractivitatea investițională a Moldovei și competitivitatea țării

16:45-17:15 **Pauză de cafea**

17:15-18:30 **Panel 2. Fortificarea rezilienței interne pe fundalul provocărilor globale – lecții pentru Republica Moldova**

Ivan Miklos, Fost Viceprim-ministru și Ministru al Finanțelor al Republicii Slovace, Expert în cadrul Misiunii de consilieri de nivel înalt a Uniunii Europene în Cabinetul Primei-ministrei Republicii Moldova

Valeriu Prohnițchi, Director de program, Expert-Grup

Adrian Lupușor, Director executiv, Expert-Grup

Moderator: *Stas Madan, Director de program, Expert-Grup*

Întrebări-cheie:

- Cum alte economii mici, deschise și vulnerabile abordează problema inflației globale?
- Care ar trebui să fie politica fiscală pe fondul deficitelor bugetare mari și spațiului fiscal limitat?
- Care ar trebui să fie combinarea optimă de politici fiscale și monetare, având în vedere presiunile inflaționiste mari și incertitudinea economică?
- Cum ar putea partenerii de dezvoltare sprijini fortificarea rezilienței Republicii Moldova în contextul provocărilor curente?

24 februarie, 2022

8:30-9:00 **Înregistrare. Lansare eveniment pe zoom.us**

9:00-10:30 **Panel 3. Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”**

Natalia Gavrilița, Prim-ministra Republicii Moldova
Dumitru Udrea, Secretar general al Guvernului Republicii Moldova
Dumitru Budianschi, Ministrul Finanțelor al Republicii Moldova
Adrian Lupușor, Director executiv, Expert-Grup

Moderator: *Ion Gumene*, Secretar de stat, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

Întrebări-cheie:

- Care sunt prevederile-cheie ale Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030”?
- Care ar trebui să fie prioritățile pe termen scurt și reformele prioritare pe termen lung ale Guvernului, având în vedere provocările interne și globale?
- Cum ar putea noua strategie să alinieze procesul de planificare strategică și planificarea bugetară?
- Cum să ne asigurăm că noua Strategie devine un instrument de planificare strategică cu impact și oferă rezultate semnificative pentru cetățeni?

10:30-12:00 **Panel 4. Priorități economice: întreprinderi competitive, locuri de muncă decente și condiții de viață fiabile pentru toată lumea**

Constantin Borosan, Secretar de stat în domeniul Energeticii, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova
Ján Marušinec, Expert finanțe publice
Sergiu Gaibu, Ministrul Economiei al Republicii Moldova
Dumitru Alaiba, Președinte al comisiei parlamentare economie, buget și finanțe, Republica Moldova
VioREL Gherciu, Ministrul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova

Moderator: *Adrian Lupușor*, Director executiv, Expert-Grup

Întrebări-cheie:

- Care sunt prioritățile de politici pe termen scurt și lung în domeniile economice?
- Cum să valorificăm potențialul economiei moldovenești și să explorăm oportunitățile de pe piața internă și cea internațională?
- Cum ar putea fi facilitată tranziția de la economia informală la cea formală, către locurile de muncă decente în general?
- Cum să maximizăm valoarea adăugată a economiei Republicii Moldova?
- Cum pot fi identificate resursele necesare pentru a asigura un impuls calitativ pentru economia moldovenească?

12:00-12:45 Pauza de prânz

12:45-14:15 Panel 5. Priorități sociale: construirea unei societăți incluzive, bine educate și sănătoase

Marcel Spatari, Ministrul Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova

Dragoș Ciuparu, Expert politici publice, fost Secretar de stat pentru Cercetare în Guvernul României

Ala Nemerenco, Ministra Sănătății a Republicii Moldova

Anatolie Topală, Ministrul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Sergiu Prodan, Ministrul Culturii al Republicii Moldova

Moderator: *Valeriu Prohnițchi*, Director de program, Expert-Grup

Întrebări-cheie:

- Care sunt prioritățile de politici pe termen scurt și lung în domeniile sociale: protecție socială, educație, sănătate și cultură?
- Cum ar putea fi asigurată o coordonare adecvată a acestor priorități pentru a îmbunătăți condițiile de viață pentru toată lumea?
- Care sunt grupurile vulnerabile și cum ar trebui să fie asigurată incluziunea acestora?

14:15-15:45 Panel 6. Priorități de bună guvernare: servicii publice calitative și accesibile, justiție funcțională și administrație publică performantă, profesionistă și integră

Iurie Țurcanu, Viceprim-ministru pentru Digitalizare al Republicii Moldova

Sergiu Litvinenco, Ministrul Justiției al Republicii Moldova

Olesea Stamate, Deputată, Președinta Comisiei juridice, numiri și imunități, Republica Moldova

Ana Revenco, Ministra Afacerilor Interne a Republicii Moldova

Iulian Groza, Director executiv, Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)

Moderator: *Ion Gumene*, Secretar de stat, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

Întrebări-cheie:

- Care sunt prioritățile de politici pe termen scurt și pe termen lung legate de buna guvernare?

- Cum să luptăm mai eficient împotriva corupției? Care sunt următorii pași în reforma justiției?
- Care sunt perspectivele și viziunea asupra potențialei reforme a administrației publice centrale și locale?
- Cum poate contribui agenda digitalizării în lupta împotriva corupției și îmbunătățirea calității și accesului la serviciile publice?

15:45-17:15 Panel 7. Priorități de mediu: tranziția către o economie verde

Iuliana Cantaragiu, Ministra Mediului a Republicii Moldova

Ina Coșeru, Deputată, Membră a Comisiei parlamentare mediu și dezvoltare regională, Republica Moldova

Alexandru Fală, Director de program, Expert-Grup

Moderator: *Lilia Curchi*, Activistă de mediu, directoare executivă, Asociația Jurnaliștilor de Mediu și Turism Ecologic din Republica Moldova

Întrebări-cheie:

- Care sunt prioritățile de politici pe termen scurt și lung din domeniul mediului?
- Cum ar trebui să fie aliniate obiectivele de mediu și economice astfel încât să fie asigurată creșterea verde?
- Ce stimulente economice pot fi activate pentru a diminua amprenta asupra mediului a firmelor și populației?

17:15-17:30 Concluzii de final

Natalia Gavrilă, Prim-ministra Republicii Moldova

Adrian Lupușor, Director executiv, Expert-Grup

Marcel Röthig, Reprezentant al Fundației „Friedrich Ebert” în Ucraina și Republica Moldova